

تجارت الکترونیک

مدرس، محسن هوشمند

mohsenhoshmand@gmail.com

تجارت الکترونیک

- از ۱۹۹۵ مسیحی تا ۲۰۱۷

- ۶۰۰ میلیارد دلار خرده‌فروشی

- ۵/۶ تریلیون دلار بین شرکت‌ها

- از خرده‌فروشی تا انواع تسهیلات، بازاری کم‌نظیر که معادلی در دنیای ماقبل اینترنت نداشته‌اند

- سده قبل صنعت

- اکنون تجارت الکترونیک

- ناشی از خدمات دو بخش

- شرکت‌های موجود چون کارخانه‌ها و فروشگاه‌های زنجیره‌ای

- تا شرکت‌های اینترنتی چون گوگل و فیس‌بوک و تویتر و امثالهم

تجارت الکترونیک

- بسیاری از شرکت‌ها از دور اول تا دوام آورده‌اند
  - آمازون، ائی-بی،
  - سودآور کردن خود با
    - تغییر مدل‌های فیاوری خود،
    - یکپارچه کردن خدمات آنلاین و افلاین خود
    - بازینی درآمدهای خود
- یادگیری تحلیلی این موارد در کار برای ایجاد شرکت‌ها و بالنده کردن ایده‌های ما به درد خواهد خود

فهم تجارت الکترونیک

• نیاز به فهم روابط بین

۱. مفاهیم فناوری تجارت الکترونیک

۲. اینترنت

۳. زمینه‌های قانونی و اجتماعی تجارت الکترونیک

اوبر

- اوبر و شرکت‌های مشابه (تقاضا-محور)
  - تکسیفای
  - ایربنب
  - جاست ایت
- موجب تحول و برهم‌زدن نظم قدیم به نظم جدید در هتل‌داری، حمل‌ونقل، املاک، تمیزکردن خانه، تاسیسات، خرید مایحتاجات
- اوبر محتملا شهیرترین نوع خودش و همچنین جنجالی‌ترین
- چند نوع خدمت
  - UberX
  - UberBlack
  - UberPool
  - UberEats
  - UberRush
  - UberCargo

اوبر-چند آمار

- تاسیس در سال ۲۰۰۹
- تراویس کالانیک و گرت کمپ
- سال ۲۰۱۶
  - بیش از ۴۴ درصد مدرک دانشگاهی در قیاس با ۱۵ درصد رانندگان تاکسی
  - ۷۱ درصد افزایش درآمد
  - ۷۳ درصد علاقه به صاحب ساعت کاری بودن تا مطابقت با ساعت کار اجباری
  - ۲۰۱۶ احتمالاً حدود ۲ میلیارد دلار درآمد

اوبر-چند آمار

- تاسیس در سال ۲۰۰۹
- تا سال ۲۰۱۸
- ۷۰۰ شهر در ۶۹ کشور
- ۴۵۰ هزار راننده در ایالات متحده
- بیش از چهار میلیون راننده و نود میلیون مسافر در سراسر جهان
- پنج میلیارد سفر در سال مذکور
- پرداخت پنجاه میلیارد دلار در سال مذکور
- ۱۱,۳ میلیارد دلار درآمد و ۱,۸ میلیارد دلار ضرر
- اما ضررده در کشورهای در حال توسعه
- ۲۰۱۹ حدود ۷,۴ میلیارد دلار ضرر و خسران
- با از دست دادن سودهای کوتاه مدت به دنبال بازده بلند مدت

اوبر-چند آمار

- از دست دادن کارش را در چین و آسیای جنوب شرق و روسیه
- فروش بخش چین به دلیل وجود رقیب قوی Didi Chuxing و جبران ضرر
- سرمایه‌گذاری در هند و امریکای لاتین و خاورمیانه به دلیل وجود رقیب کمتر
- سرمایه خطرپذیر venture capital: ۱۲,۵ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۶
- تقریب ذهن: خواننده، بورس
- ارزش ۶۸ میلیارد دلاری

اوبر- ارزش افزوده

- با وجود عدم دستیابی به سود
- تاکسی معمولی را در نظر بگیرید
- کاهش قیمت برای هر دوی مسافر و راننده
- درخواست (ارزانتر از تاکسی معمول)
- استفاده از تلفن و عابربانک
- عدم نیاز به ایستادن سر خیابان و دست تکان دادن
- نگران بودن کی زودتر سوار شود
- منتظر پرشدن تاکسی
- گران یا ارزان حساب کردن و جروبحث بر سر قیمت
- امتیاز راننده از نظر دیگران
- مشخص بودن زمان رسیدن به مقصد

اوبر- ارزش افزوده

- نماد «برهم‌زنی دیجیتال»
- البته از نظر کریستین سن مثالی از «نوآوری برهم‌زننده» نیست
- بی‌دلیل نبودن مخالفت بسیار با آن
- هفت خان رستم برای اخذ پروانه در ایران
- قبلا ۱ میلیون دلار هزینه پروانه تاکسی در نیویورک
- حال چه؟
- تهدید برای دولت‌ها
- به دنبال حفظ قوانین نظارتی برای امنیت مسافر، آموزش راننده

اوبر- مدل فیاور

- متفاوت از خرده‌فروشی تا سنتی
- محصولی نمی‌فروشد
- ایجاد بستر تلفن هوشمند-محور
- اقتصاد اشتراکی نیست
- تا هم‌تا به هم‌تا نیست
- خود واسطی است بین مسافر و راننده

اوبر- مدل فیاور

- تاثیر بر مدل فیاور تاکسی معمول
- دردسترس بودن راحت تر
- کاهش عدم اطمینان برای فراهم بودن تاکسی
- مدل بهینه تر شرکت تاکسی رانی
  - تاکسی ها دارای شرکت نیستند
  - هزینه نگهداری و مالی ندارد

اوبر- مدل فیاور

- نامیدن رانندگان به عنوان «پیمان کار مستقل»، و نه کارمند
- independent contractors
- تاثیرش؟
- نداشتن حداقل مزد
- پرداخت غرامت
- آموزش راننده
- بیمه سلامتی
- پروانه تجاری

اوبر- مدل فیاور

- کیفیت کنترل چهار میلیون راننده؟!!
- ارزیابی رانندگان و مشتریان
  - شیوه امتیازدهی
  - تنبیه رانندگان متخاطی
  - سوار نکردن مسافران در دسرساز
  - یا تاخیر خدمت دادن به مسافران کم امتیاز
- آماری از کم امتیازها در اختیار نیست
- وجود سوگیری مشابه در ایربنب

اوبر- مدیریت کارها

- به جای نماینده داشتن در هر شهر
- استفاده از سرورهای ابری cloud server
- عدم قرار دادن بی سیم در اختیار راننده‌ها
- تلفن خود شخص
- انتقال هزینه‌های مدیریت تاکسی‌رانی به سمت رانندگان
- تغییر قیمت‌ها بر اساس تقاضا
- تقاضای بیشتر، قیمت گران‌تر
- نبودن قیمت مشخص تاکسی‌متر
- عدم اطمینان هنگام مشکلات مثل باران، برگزاری مسابقات، اوج درخواست

اوبر- تهدیدات و معایب

- هزینه‌های و درگیری‌های اجتماعی
- تعریف راننده به عنوان پیمان‌کار به جای کارمند
  - شکایت دادستان عمومی چند ایالت
  - رد درخواست رانندگان برای دریافت مزایا
- شکایت ۳۸۵۰۰۰ راننده جهت بدرفتاری و چند مورد دیگر
  - موافقت با پرداخت ۸۴ میلیون دلار به رانندگان
  - دادن اطلاعات بیشتر به آنها درباره اخراجشان
  - ولی ادامه تعریف پیمان‌کاری
- متهم به نقض قوانین حمل‌ونقل عمومی و قانون‌گذاری در ایالات متحده و دیگر کشورها
- سواستفاده از اطلاعات مشتریان
- عدم بررسی سوابق کیفری رانندگان
- ضربه به رقبا چون لیفت

اوبر- تهدیدات و معایب

- عدم توجه به شکایات رانندگان طرف قرارداد
- ممنوعیت اوبر در چند شهر اروپائی
- تاثیر بر مشاغل اجتماعی،
  - مشاغل پاره وقت، کم پرداخت، موقت
  - اوبرسازی uberization
- اوبر، در واقع اوبر برای سوار کردن و حمل نیست، اوبر برای شغل های با پرداخت کم است
  - پاسخ اوبر: کاهش هزینه های حمل و نقل، استفاده بهتر از منابع اضافی و اوقات فراغت انسانی، توسعه تقاضای خدمات مسافرتی، بهبود فرصت برای رانندگان

اوبر- تهدیدات و معایب

- درگیر مجادلات و رسوائی‌ها
- موجب ایجاد جو منفی اجتماعی علیه شرکت و استعفای اعضای هیات مدیره از جمله یکی از بنیادگذاران و مدیر عامل
- سواستفاده از اطلاعات
- استفاده از برنامه مخفی گریبال جهت رهگیری و دوری کردن از بازرسان و ممیزان
- تبعیض و آزار جنسی
- نقض حریم خصوصی کاربران
- چگونه؟

اوبر- آینده

- با این وجود راه‌انداز روزانهٔ کرور کرور مسافر
- برنامه برای افزایش سرمایه‌گذاران
- دارای رقبای کوچک و بزرگ
- بیشتر تحلیل‌گران یک یا دو شرکت بزرگ باقی خواهند ماند
- به دنبال هر چیزی است که یکی از پیروزان باشد

منابع تهیه این درس

- Laudon